

בר יוחאן
יסוד עוֹרֵם

סמל לאי-אחריות המדום

© המסמך והתוכן הם של בר יוחאן

מתכוננים לאירוע הסיום הגדול
כ"ה באלול - היכל "יד אליהו"
להצטרפות ללימוד הזוהר היזמי
053-314-3242

תורת הרי"ף

ביאורים, פנינים, מוסרים וחדושים משיעורי
האדמו"ר רבי יאשיהו פינמא שליט"א
לפרשת השבוע

פרשת בלק

פרשת בלק

"וַיְרֵא בַלַּק בֶּן צְפוּר"

הסגולה הגדולה בקריאת פרשת בלק

פרשת בלק היא מהפרשיות החשובות ביותר ויש בה סגולות ודברים נשגבים, אחת ההנהגות של ק"ק "שובה ישראל" זה לקרוא ביום שלישי מידי שבוע את כל פרשת בלק. אומרים רבותינו הקדושים שהכוח של פרשת בלק הוא שאם אדם מתכנן לעשות רע לחבירו או אנשים שחושבים לעשות רע למישהו והאדם קורא את פרשת בלק, אז כל התכנונים וכל המזימות שזממו לעשות לאדם ואפילו שלא יודע את מה שתכננו וזממו לעשות לו, בכוח הקריאה של פרשת בלק הקב"ה מבטל אותן כי כך היה גם עם בני ישראל.

בני ישראל לא ידעו מה בלק ובלעם מתכננים לעשות לעם ישראל, בלק ובלעם עמדו ליד מחנה עם ישראל כמו תיירים עומדים ומסתכלים על עם ישראל שיצא ממצרים, הולכים ממקום אחד למקום שני ומקריבים קורבנות, עם ישראל לא ידע מה קורה שם. בלק ובלעם ניסו לקלל ולהביא חורבן והרס גדול ביותר, כליה לעם ישראל. אבל הקב"ה הציל את עם ישראל מבלי שידעו, מבלי שהתפללו וביקשו שום רחמים והצלה, הקב"ה הציל אותם מהתוכנית של בלק ושל בלעם.

אדם שקורא את הפרשה הזו, זוכה שאם יש אנשים שמתכננים וחושבים לעשות לו דבר רע, בכוח הקריאה של פרשת בלק זה מבטל את כל התוכניות והעצות, המחשבות וכל הדברים הרעים שמישהו מתכנן לאדם, הכל מופר ובטל, לא שריר ולא קיים, אין מציאות שיפגעו באדם בכוח של פרשת בלק.

ככל שיותר מעמיקים ומבינים יותר בעומק של פרשה זו, זוכים לסיעתא דשמייא שאם חושבים על האדם דברים רעים לא יעלה בכוחם של האנשים להזיק לאדם שום נזק ושום דבר רע.

לכן האדם יקבע פעם בשבוע ללמוד פרשת בלק בכל הכוח ולהקפיד בזה הקפדה גדולה, מי יודע איפה יושב אדם בסוף העולם וזומם רע על האדם, מתכנן לפגוע בפרנסה של האדם, בחירות שלו, בטוב שלו או במשפחה שלו. על ידי קריאת פרשת בלק, האדם מסיר את כל התוכניות וכל הדברים הרעים שזממו וחשבו לעשות לו וכך הכל מופר ויורד ואפילו מבלי שהאדם ידע אילו ניסים קרו לו או דברים רעים רצו לעשות לו והקב"ה הושיע אותו.

"הִנֵּה עִם יֵצֵא מִמִּצְרַיִם"

**כוונתו הנסתרת של בלק בקריאתו
לבלעם**

רואים בפרשת השבוע בני ישראל מתקרבים לארץ ישראל, עוברים ליד מואב ובלק מלך מואב לא יודע מה לעשות ושולח לקרוא לבלעם בן בעור "הִנֵּה עִם יֵצֵא

ממצרים." שואל אור החיים הקדוש מה זה עם יצא ממצרים, הרי כל העולם שמעו ופחדו, בקריעת ים סוף לא רק הים נקרע לשנים אלא בכל מקום שהיה מים בעולם, המים נקרעו לשניים וכולם ידעו שזה בגלל שעם ישראל יצא ממצרים והקב"ה קרע להם את הים. כך גם מתי שהקב"ה ירד בהר סיני לתת את התורה בכל העולם היו קולות וברקים, אם כך מה זה מה שבלק אומר לבלעם הנה עם יצא ממצרים, הרי לבלעם הראשון שידע שעם ישראל יצא ממצרים?

אלא אומר "אור החיים" הקדוש יסוד גדול, מתי שפרעה פחד מעם ישראל הוא קיבץ את שלושת היועצים החזקים שלו, איוב בלעם ויתרו שאיתם היה מטכס עצות ודן בדברים החשובים במצרים. בלעם אמר לפרעה לא לפחד כי יש לו כוח של קללה וכך יקלל אותם ולא יצאו ממצרים. על ההבטחה הזו שבלעם הבטיח לפרעה שיקלל את בני ישראל והם לא יצאו ממצרים וישארו שם, פרעה גידל את בלעם למעמד גבוה ונתן לו כסף וזהב. גם כל הגוים שפחדו מעם ישראל היו עושים טוב לבלעם ושולחים לו מתנות, שיקלל את בני ישראל ויזיק להם.

אם כך שולח בלק לבלעם, כל ההבטחות שהבטחת לפרעה ולגוים לא התקיים כלום, העם יצא ממצרים והוא מגיע לפה. אומר אור החיים הקדוש כל מה שאמר בלק לבלעם היה כדי ללעוג לו שלקח כסף ורכוש מכולם, לקח כבוד מכולם ובסוף לא יצא מזה כלום.

**"עֲתָה יִלְחֲכוּ הַקָּהָל אֶת כָּל סְבִיבֹתֵינוּ כְּלַחֵךְ
הַשּׁוֹר אֶת יֶרֶק הַשָּׂדֶה"**

**האדם צריך להרבות בתורה ובמעשים
טובים שעליהם יקבל שכר ולא בגלל
סביבתו שאינה טובה**

אנחנו מוצאים בפרשת השבוע שבלעם ובלק חושבים ומטכסים עצה איך לפגוע בעם ישראל, התכוננים והמחשבות של בלק ובלעם זה לא היה סיפוק לשעתו בלבד או מלחמה זמנית ונקודתית עם עם ישראל, אלא זה היה דבר רוחבי וארוך לדורי דורות, תוכנית עבודה לרשעים לדורי דורות איך להתנהג עם עם ישראל ותוכנית של עם ישראל איך ללכת בתמימות ובטוהר עם הקב"ה, להינצל מהרשעים מתי שהם מתכננים דברים רעים נגד עם ישראל.

וכך אפשר לומר יסוד גדול מפרשת השבוע, מתי שאדם עוסק בתורה ונמצא בקדושה אז הכוח שלו גדול ביותר, אבל מתי שהאדם נמצא ליד אנשים שהם לא עוסקים בתורה והוא עוסק בתורה, המעלה והדרגה שלו עולה לדרגה יותר גדולה ויותר גבוהה כי הסובבים שלו לא עוסקים בתורה, אז הוא טוב והם לא טובים המעלה שלו עולה יותר.

ומובא במדרש (בר"ר נ, יא) **רַבִּי בְּרַכְיָהּ וְרַבִּי לֵוִי בְּשֵׁם רַבִּי חֲמַא בְּרַ חֲנִינְא שְׁנֵי בְנֵי אָדָם אָמְרוּ דְּבַר אֶחָד, לוֹט וְצָרְפִית. צָרְפִית אָמְרָה (מל"א יז, יח) "מָה לִּי וְלָךְ אִישׁ הָאֱלֹהִים בָּאתְ אֵלַי לְהִזְכִּיר אֶת עוֹנֵי וּלְהַמִּית אֶת בְּנֵי" עַד שְׁלֹא בָאתְ אֶצְלֵי הֵיךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רֹאֶה מַעֲשֵׂי וּמַעֲשֵׂה אֲנָשֵׁי עִירֵי וְהָיוּ מַעֲשֵׂי רַבִּים**

עַל אַנְשֵׁי בְּנֵי עִירֵי וְהֵייתִי צְדָקָת בֵּינֵיהֶם, עֲכָשְׂיוּ שְׁבֹאת אֶצְלִי
”בָּאת אֵלַי לְהַזְכִּיר אֶת עֹנֵי וּלְהַמִּית אֶת בְּנֵי”.

אמרה הצרפית לנביא כל עוד שלא באת אלי, עם כל האנשים הפשוטים פה בלי תורה מצוות ומעשים טובים, אני עם הקצת מצוות ומעשים טובים שיש לי הייתי נקראת הצדיקה הגדולה בעיר. אבל עכשיו שבאת אלי ואתה נביא גדול וצדיק, אני לידך לא נחשבת לכלום ואז הקב"ה מעניש אותי ונותן לי דברים קשים, כי אני כבר לא נחשבת כצדיקה לידך.

לוט אמר (בראשית יט, ט) ”וְאֵנֹכִי לֹא אוֹכַל לְהַמְלֹט הָהָרָה
פֶּן תִּדְבְּקֵנִי הָרְעָה וּמַתִּי”, עַד שְׁלֹא הִלַּכְתִּי אֶצֶל אַבְרָהָם הָיָה
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹאֵה מַעֲשֵׂי וּמַעֲשֵׂי בְּנֵי עִירֵי וְאֵנִי צָדִיק
בֵּינֵיהֶם, עֲכָשְׂוּ שְׁאֵנִי הוֹלֵךְ אֶצֶל אַבְרָהָם שְׁמַעְשֵׂיו רַבִּים
עַל שְׁלִי אֵינִי יָכוֹל לַעֲמֹד בְּנַחֲלָתוֹ. לוט שהיה אדם בעייתי
בהתנהגות שלו בזמן שבאו המלאכים להחריב את סדום,
הוא אמר להם שהוא לא יכול ללכת לכיוון של אברהם אבינו
כי אברהם אבינו גדול וצדיק, אם ילך לשם הוא יחשב לרשע
ולכלום. אבל אם ילך למקום אחר שיש בו רשעים, הוא יכול
להיקרא צדיק וקדוש בגלל הקצת מעשים טובים שהוא
עושה המעלה שלו תהיה גדולה ומרוממת.

וזו יסוד גדול, אדם שיש בו קצת מצוות ליד רשעים
המעלה שלו נהיית גדולה וחשובה מאוד. כך גם מוצאים
בתפילה של יום כיפור וְשֹׁלֵא יִצְטָרְכוּ עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל זֶה
לָזֶה וְלֹא לְעַם אֲחֵר. לפעמים אדם מקבל את השכר שלו לא
בזכות עצמו אלא בזכות חבירו, לו יש קצת מצוות ולחבר אין
כלל מצוות אז ליד החבר הוא נחשב כצדיק גדול ואז הוא

מקבל את השכר שלו בגלל שלחבר אין כלום ולו יש קצת, לא בגלל המצוות שיש לו כי יש לו קצת מצוות, אבל ליד החבר שאין לו הקצת הזה נחשב הרבה. וכך גם עם ישראל לפעמים אין להם אף מעמד רק קצת, אבל לפני אומות העולם הם נקראים צדיקים גדולים כי מקבלים את השכר בגלל המעשים רעים של אומות העולם.

על פי זה יובן מה שאומרים בתפילת יום הכיפורים שאם נצטרך לקבל שכר, לא נקבל אותו בגלל שיש סביבנו אנשים פשוטים בלי תורה ובלי מצוות, כך גם עם ישראל שלא נקבל את השכר בגלל שאין לאומות העולם כלום, אלא שנקבל שכר מריבוי המעשים שלנו ומהקדושה ועבודת השם שלנו, משם נקבל את השכר שלנו ולא מחוסר מעשים ומעלות שיש לסובבים אותנו, אלא בזכות המעמד הגדול ורוב התורה שיש בעולם.

וגם כך מוצאים גם בפרשת תולדות שאבימלך אומר ליצחק (בראשית כו, טז) "לָךְ מְעַמְנוּ כִּי עֲצַמַת מִמֶּנּוּ מְאֹד". אומר אבימלך ליצחק שילך משם כי עצמת ממנו מאוד נהיית עשיר גדול ממנו מאיתנו, כי לנו אין מעשים טובים ולך יש קצת והקב"ה בחן אותך לידנו, יוצא שבגללנו ובזכותנו עצמת ונהיית עשיר גדול כי לך לבד אין מספיק מעלות ומצוות לקבל את כל העושר הזה. אבל אח"כ כשיצחק חוזר אליהם אומרים לו אבימלך ואנשיו (בראשית כו, כח) "רְאוּ רָאִינוּ כִּי הָיָה ה' עִמָּךְ", הקב"ה היה איתך וגם כשלא היית לידנו עליית והתעשרת וזה סימן שהדבר הזה שהוא בא ממך ויש לך כוח וזכויות משל עצמך.

וכך אפשר לומר גם בפרשת השבוע, שאומרים מואב לזקני מדיין "עֵתָהּ יִלְחֲכוּ הַקְּהָל אֶת כָּל סִבְיַתֵינוּ כְּלַחַף הַשּׁוֹר אֶת יָרֵק הַשְּׂדֵה", אומרים מואב עם ישראל הגיע לדרגה שלוקח את כל הכוח שלו מכל סביבותינו מהסביבה שלנו שאנחנו אנשים לא כ"כ גדולים, הם לוקחים את הכוח ואת המעמד כי אנחנו לא מספיק חזקים ואין לנו מעלה גדולה. אבל הם לא ידעו שעם ישראל לא לוקח את הכוח והמעלה שלו מהגויים כי עם ישראל הם "עַם לְבָדָד יִשְׁכֵּן וּבְגוּיִם לֹא יִתְחַשֵּׁב" (במדבר כג, ט) שהקב"ה נותן לעם ישראל את הכוח לא בגלל הגויים שלא הולכים בדרך השם, אלא הקב"ה מסתכל על המעמד והכוח של עם ישראל.

לכן האדם צריך לדעת יסוד גדול, יש שכר שאדם מקבל בזכות ריבוי מעשים טובים שלו לתורה ומצוות, ויש שכר שהאדם מקבל בגלל שהסביבה שלו בלי מצוות ומעשים טובים ולו יש כמה מצוות וכמה מעשים טובים משם הוא מקבל את השכר שלו. בלק ובלעם פחדו ולא רצו שבגללם שאין להם מעשים טובים ואין להם שכר, בני ישראל יקבלו כוח ומעלה גדולה. אדם צריך לעבוד את הקב"ה על ריבוי מעשים, וְשָׂא יִצְטָרְכוּ עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל זֶה לָזֶה שֶׁלֹּא נִצְטָרֵךְ לְקַבֵּל שֶׁכֶר מִזֶּה שֶׁאֵין לְחַבֵּר שֶׁלֹּנוּ מִעֲלָה. וְלֹא לְעַם אֲחֵר שֶׁלֹּא נִצְטָרֵךְ לְקַבֵּל שֶׁכֶר בְּגַלְל שֶׁלֹּא מִעֲלָמוֹת הָעוֹלָם אֵין מִעֲלָה וְגִדּוּלָה, אֵלֹא עַל יְדֵי עֲמַל הַתּוֹרָה וְיִרְאָת שִׁמְיִים וְעִבּוּדַת הַשֵּׁם אֲמִיתִית מִשֶּׁם נֹכַח לְכָל הַמַּעֲלוֹת וְהַדְּרוֹגוֹת הַגְּבוּהוֹת וְהַגְּדוּלוֹת.

**"הִנֵּה עִם יֵצֵא מִמִּצְרַיִם הִנֵּה כֶּסֶה אֶת עֵין
הָאָרֶץ וְהוּא יֵשֵׁב מִמְלִי"**

**בלק פחד מעם ישראל ורצה לקלל אותם
בגלל שיש להם את הכוח של האות ע'**

אנחנו רואים בתחילת הפרשה בלק רואה את כל מה שעשה ישראל לאמורי "ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא" ומפחד מעם ישראל, בלק שולח לבלעם שיבוא לקלל את עם ישראל ואומר לו "הִנֵּה עִם יֵצֵא מִמִּצְרַיִם הִנֵּה כֶּסֶה אֶת עֵין הָאָרֶץ וְהוּא יֵשֵׁב מִמְלִי". נבוא ונשאל בגלל שיש הרבה אנשים בלק פוחד, הרי כמות היא לא בהכרח הסיבה לנצח במלחמה אלא האיכות שהחילים יהיו חזקים, כמות הכלי הנשק שיש להם.

אומר "אור החיים" הקדוש שנקרא בשם "בן ציפור" כי הייתה לו ציפור שאיתה היה עושה כישופים ודברים חמורים ביותר ודרכה היה יודע מה עומד לקרות בעולם. אם כך למה מלך מואב שהיה חכם גדול ומכשף מהגדולים בעולם מפחד מהעם רב? ושאלה שניה יש לשאול מה הכוונה שאומר בלק הִנֵּה כֶּסֶה אֶת עֵין הָאָרֶץ, היה צריך להיות כתוב "וכסה את הארץ" וכי יש לארץ עיניים?

אלא אולי אפשר לפרש ולומר יסוד גדול, דוד המלך אומר לנו (תהלים לג, יח) "הִנֵּה עֵין ה' אֵל יִרְאֵינוּ" כתוב בספרים הקדושים שהקב"ה נותן לצדיקים ולקדושים שתהיה להם שליטה וכוח על האות ע'. נראה מה מיוחד והכוח באות ע', שני הדברים הקשים בעולם זה המוות והרעב. אדם שהוא

עני, אין לו אוכל בבית ואין לו איך להתפרנס נחשב כמת. רעב זה קשה ביותר וכך גם המוות, דוד המלך אומר (תהלים קיח, יח) **"יִסֹר יִסְרֵינִי יְהוָה וְלִמּוֹת לֹא נִתְּנֵנִי"**.

אם ניקח את המילה רעב ונוציא את האות ע' יוצא רב או בר מלשון אוכל ואם ניקח את המילה מות ונכניס בפנים את האות ע' יוצא מעות שזה כסף. עין ה' הכוח של העין נתן הקב"ה ליראים, לצדיקים. הצדיק יכול לקחת מות ולהכניס בפנים ע' ויוצא מזה מעות כסף של צדקה. הצדיק יכול לקחת מהרעב את האות ע' ויוצא מזה רב או בר.

אומר בלק מלך מואב **"כִּי רַב הוּא"** העם הזה יצא ממצרים הולך במדבר ושם צריך להיות עניים כי אין אוכל במדבר, אז איך יש לעם ישראל מה לאכול ומה לשתות במדבר, היו צריכים להיות ברעב. אומר בלק **"כִּסָּה אֶת עֵינֵי הָאָרֶץ"** האות ע' אצלם. אם כך אין רעב ויש רב וזה מהכוח של האות ע' שנמצאת אצלם. לכן פוחד בלק ואומר לבלעם לבוא לקלל את עם ישראל כי הכוח של המוות והרעב ביד שלהם.

**"וְאָף אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר אָדָּבַר אֵלַיךְ אֲתוּ
תַעֲשֶׂה"**

**לפעמים גם אם נראה שיש לאדם ברכה
זו קללה עבורו**

בפרשת השבוע אנחנו רואים שבלעם מנסה ללכת לקלל את עם ישראל והקב"ה אומר לו **"לֹא תִלָּךְ עִמָּהֶם לֹא תֵאָר אֶת הָעָם כִּי בְרוּךְ הוּא"** שלא ילך לקלל. בלעם מנסה לשכנע את

הקב"ה שהוא רוצה רק ללכת איתם, עד שהקב"ה אומר לו "אם לקרא לך באו האנשים קום לך אתם ואף את הדבר אשר אדבר אליך אתו תעשה" ופתאום בלעם רוצה לברך את עם ישראל, דבר זה לא מובן איך בלעם ברגע אחד רוצה לקלל ורגע אחרי הוא רוצה לברך?

אלא אומרים רבותינו הקדושים שגם הברכה שרצה לברך היא הייתה קללה, בלעם רצה לברך את עם ישראל "וישמון ישרון ויבעט" (דברים לב, טו) שיהיה להם הרבה טוב ומרוב טוב שיתקלקלו.

לפעמים מתי שאדם רואה שנהיה לו טוב, זה עושר שמור לבעליו לרעה. לכן הרבה פעמים שרואים אדם מצליח ודרך רשעים צלחה, שידע שזו קללה ולא ברכה. לפעמים רואים אדם שטוב לו והוא מרויח ועשיר זו קללה ולא ברכה, משהו רע מסתתר לו. הבהמות לפני ששוחטים אותן מפטמים אותן, כולם חושבים הנה הבהמה עם הרבה בשר והיא בריאה, רואים שיש בה הרבה בשר וזה טוב לה אבל לא, זו הכנה לשחיטה.

הרבה פעמים הקב"ה מגדיל את האדם שזה עושר שמור לבעליו לרעה. כך בלעם בירך, עשה שרצה לברך את עם ישראל ברכות שיהיו עושר שמור לבעליו לרעה.

”לא אוכל לעבר את פי ה' אלהי לעשות קטנה או גדולה”

הכוח האמיתי של בלעם

אומר האבן העזרא בפרשת השבוע דבר של פלא גדול והנכון בעיני כי היה יודע מזלות ובעת ראותו במזל של שום אדם שהגיע עת רעתו, היה מקלל אותו ובבא הרעה אל המקולל יחשבו הרואים והשומעים הנמצאים כי בעבור קללתו באה הרעה. עד היום היינו רגילים לחשוב שהכוח של בלעם היה לעמוד ולקלל אנשים וכך לגרום להם רע או להיפך בברכה שלו לעשות טוב לאנשים. אבל אומר האבן עזרא שלא כך, בלעם בן בעור לא היה מקלל אנשים וגורם להם נזק בקללה.

אלא הכוח של בלעם היה שידע מתי המזל של האדם צריך לרדת ומתי הוא עומד לנפול. אם הייתה צריכה לבוא על האדם קללה או דבר רע בעוד יום או בעוד שבוע, היה עומד בלעם ליד כולם ואומר להם שלפלוני יקרה דבר רע או שמקלל אותו ומוסיף לו עוד רע, לא שהוא שינה את המזל של האדם, לא שהוא גרם לאדם את הנזק או הצרה. בסה"כ אומר האבן עזרא שבלעם היה יודע מתי האדם עומד לנפול ומתי עומדת להיות לאדם הבעיה, היה קורא לכולם ומספר להם שפלוני עומד להפסיד או שעומד לקרות לו אסון ובדבר הזה היה הולך ומספר סיפורים ומתי שאותו אדם נפל, הוא היה אומר הנה מה שקללתי כך קרה, כך היה גם מרוויח כסף. כולם חשבו שהוא יודע מה קורה והוא משנה סדרי מעשה

בראשית, שהפה שלו משנה את העולם וזה היה הכוח של בלעם.

אבל הקב"ה אמר לבלעם שאין לו מה ללכת לקלל את עם ישראל, כי הקב"ה מברך אותם ומגן עליהם, לא יתן שיקרה לעם ישראל דבר לא טוב ולכן כל מה שבלעם רוצה לקלל לא יצא מזה כלום, כי הקב"ה לא יכעס באותו יום והקללה שלו לא תצליח כי עם ישראל מבורך.

"מֵה עֲשִׂיתִי לָךְ כִּי הִפִּיתִנִי זֶה שְׁלֹשׁ רְגָלִים"

לעם ישראל יש את הכוח של שלושת הרגלים כנגד שלושת האבות

רואים בפרשת השבוע כשבלעם הולך לקלל את עם ישראל הוא לוקח את האתון שלו והמשנה אומרת (אבות ה', ו) שהאתון של בלעם היא אחת מהדברים שנבראו בבריאת העולם בערב שבת בין השמשות. הולכים בלעם והאתון שלו עד שמגיעים עד לקיר ואומרים חז"ל שזה הגל אבנים שעשו יעקב אבינו ולבן ואמרו שאף אחד מהם לא יעבור את הגל להזיק לשני, שם האתון של בלעם לוחצת את רגלו לקיר ובלעם שואל את האתון שלו למה עשתה לו כך והאתון עונה לו "מֵה עֲשִׂיתִי לָךְ כִּי הִפִּיתִנִי זֶה שְׁלֹשׁ רְגָלִים" אומר רש"י שרמזה לו האתון איך אתה מבקש לבוא ולעקור אומה ששומרת שלוש רגלים. נבוא ונשאל למה דוקא הטענה הזו שאלה האתון את בלעם וכי חסרות לנו מצוות שאנו מקיימים חוץ מהשלוש רגלים, אם כך למה טענה האתון של

בלעם איך אתה רוצה לבוא והשמיד אומה ששומרת שלוש רגלים?

אלא אפשר לפרש ולומר יסוד גדול, הכוח של עם ישראל זה מזכות אבות, בתפילת י"ח אנחנו מתחילים אֱלֹהֵי אֲבֹרָהִם. אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. כמה אומות היו בעולם ולא נשאר מהן כלום, יוון שהייתה המלכות החזקה ביותר בעולם מבחינת העושר והחכמה, לא נשאר ממנה כלום. אשור, בבל, מצרים כולן נכחדו רק עם אחד נשאר נצחי זה עם ישראל בכוח של האבות שלנו.

בלעם רצה ליצור דבר חדש בעולם שגם להם יש זכות אבות, אברהם אבינו זה סבא שלהם, יצחק זה סבא שלהם, בלעם הקריב רק שני סוגי קורבנות פר ואיל. פר זה מסמל אברהם אבינו "וְאֵל הַבְּקָר רִץ אֲבֹרָהִם וַיִּקַּח בֶּן בְּקָר" (בראשית יח, ז) ואיל מסמל את יצחק אבינו "וְהִנֵּה אֵיל אַחַר נֶאֱחָז בְּסֹבֶב בְּקָרְנָיו" (בראשית כב, ג) אילו של יצחק. בלעם רצה לטעון שגם לגויים יש זכות אבות ולכן עם ישראל לא יכולים לקחת את הארץ שלהם כי להם יש כוח של זכות אבות.

אומרת האתון לבלעם אומה ששומרת שלוש רגלים, אברהם כנגד הפר, יצחק כנגד האיל ויעקב אבינו כנגד הכבשים שמהם היה כל העושר של יעקב ואותם בלעם לא הקריב ולא הזכיר. אומה שיש להם שלושה רגלים, שלושה אבות ולא כמוכם שאתם נתפסים רק בשנים. וידוע שפסח זה כנגד אברהם אבינו, שבועות זה כנגד יצחק וסוכות זה כנגד יעקב ולכן בסוכות היו מביאים שבעים פרים כנגד שבעים אומות העולם וזה הכוח של יעקב אבינו. לכן האתון

טענה את זה לבלעם על הכוח של האבות הקדושים כי מי שקשור בשורש שלו לאבות הקדושים יש לו כוח.

"וַיַּעַל בָּלַק וּבְלַעַם פֶּר וְאֵיל בַּמִּזְבֵּחַ"

**גם על מצוות ומעשים שנעשו שלא
לשם שמיים אחרי זמן מקבלים שכר
כמו שנעשו לשם שמיים**

בפרשת השבוע אנחנו מוצאים את כל המעשים וההתנהגות הקשה של בלק ובלעם לנסות לקלל ולפגוע, לעשות את כל הרע לעם ישראל. אומרים רבותינו כמה שרואים שבלעם היה רשע ורע, כך צריך לדעת שבלק גם היה רשע גדול אף הוא. לבלק הייתה שנאה גדולה וקשה לעם ישראל והוא חשב ותכנן לפגוע בעם ישראל בכל דרך אפשרית.

אומרים רבותינו הקדושים ששורש השנאה שהייתה לבלק על עם ישראל אפילו גדולה יותר מבלעם, היה מזה שראה בכוחות הטומאה שלו שעתידה לצאת ולהיוולד ממנו רות המואביה ולכן חשב בכל דרך אפשרית איך הוא יכול להכחיד את כל עם ישראל ולהשמיד אותם בכדי שלא יצא ממנו זכר ואף דבר שקשור לעם ישראל.

וכך בלק הלך ושכר את בלעם והיה מוכן לשלם לו כל סכום שבעולם ולתת לו כל מה שאפשר שיקלל וישמיד את עם ישראל שלא תהיה מציאות ח"ו שתצא ממנו רות המואביה אחרי כמה דורות שממנה יצא דוד המלך, הייתה

לו שנאה קשה לעם ישראל עד שהיה מוכן לאבד את הכל ובלבד שלא יצא ממנו דוד המלך.

בלק ידע שעם ישראל לא יצא נגדו למלחמה, עם ישראל רק עומד לידו ואם הוא לא יתגרה בעם ישראל הם לא יצאו נגדו למלחמה, אבל בגלל שפחד שמא יצא ממנו מישוהי שתתגייר וזו רות שממנה יצא דוד המלך, הוא היה מוכן לקלל ולהשמיד את הכל רק שלא יצא ממנו משהו יהודי.

רואים כמה השנאה של הרשעים לצדיקים גדולה "כי לא ינוח שֶׁבֶט הַרְשָׁע עַל גּוֹרֵל הַצְּדִיקִים" (תהלים קכה, ג) אדם רשע לא ינוח שבט הרשע, לא יכול לעמוד ליד גורל הצדיקים ליד התורה וליד הקדושה, המצוות והדברים הטובים. לבלק אין שום סיבה כי הקב"ה אמר לא לצאת נגד מואב למלחמה, אבל בלק פוחד שתצא ממנו נכדה שתביא את דוד המלך והוא הולך לסכן את כל עולמו ואת כל מה שיש לו, העיקר להכחיד את עם ישראל שבעוד כמה דורות לא תצא רות המואביה.

אם נסתכל על בלק נראה שבלק הקריב ארבעים ושתיים קורבנות עם בלעם בכדי לרצות את הקב"ה וכך יוכלו לקלל את עם ישראל ולעשות להם רע. וכך למרות הסגר שהקב"ה שם כדי שלא יוכלו לקלל את עם ישראל, הוא מחפש פירצה בכדי שיוכלו לעשות הפוך מממה שהקב"ה אמר לו שלא יקלל. הוא הולך מכל צד, מקריב את הקורבנות ומנסה למצוא משהו ולתת עין הרע על עם ישראל, אבל הוא לא הצליח.

ואומרים רבותינו הקדושים אפילו שאדם עושה משהו שלא לשם שמיים יוצאים לו מזה דברים גדולים, בוודאי

שאדם צריך לעסוק בתורה ובמצוות לשם שמיים שזו הדרגה הגבוהה והגדולה וכך צריך לעשות בכל מצוה שהאדם עושה לשם יחוד קודשיה בריך הוא. אבל גם אם אדם עושה משהו שלא לשם שמיים, אחרי זמן במשך הדורות הוא יזכה שמהמצוה שעשה שלא לשם שמיים יצא מזה משהו גדול וטוב לדורות.

אם כך יש שתי דרגות, אחת לשם שמיים והשנייה שלא לשם שמיים. צריך האדם לדעת שגם אם עשה דבר שלא לשם שמיים, אולי לא יקבל על זה שכר היום כי זה לא לשם שמיים, אבל אחרי דורות גם מצוה שלא לשם שמיים מקבלים עליה שכר והבנים והנכדים יקבלו תועלת ושכר, מעלה וגדולה כמו שעשו דבר לשם שמיים. המרחק בין הדורות גורם לאדם שגם מצוה שנעשתה שלא לשם שמיים מקבלים עליה שכר כמו שנעשתה לשם שמיים.

וכך רואים אצל בלעם ובלק, בזכות ארבעים ושתיים קורבנות שהקריב בלק אומרים רבותינו הקדושים שזכה שצא ממנו רות המואביה. ארבעים ושתיים קורבנות נגד השם ובכדי לקלל את עם ישראל, אבל בכל אופן זה בשביל הקב"ה ואפילו שזה ברשעות וברוע, זוכה שתיולד ממנו רות המואביה שממנה יצאה מלכות בית דוד. ועל ארבעים ושתיים הקורבנות האלו, אומרים רבותינו הקדושים שנאמר "וְדִבַּרְתָּ בָּם" (דברים 1, 11) ב"ם זה ארבעים ושתיים קורבנות שלא לשמה, יצאה ממנו רות המואביה.

אדם צריך לדעת יסוד גדול שתמיד צריך ללמוד תורה ולעשות את המצוות והמעשים הטובים לשם שמיים, כי המעלה של הדברים לשם שמיים היא מעלה גדולה ביותר.

אבל גם עשה את הדברים שלא לשם שמיים ולא יקבל שכר עליהם בעולם הזה, אחרי כמה דורי דורות הבנים שלו יקבלו שכר כמו שהמצוה נעשתה בשלימות. עשיית המצוה לאורך זמן גם אם היא לא נעשתה לשם שמיים, נותנת לאדם שכר כמו שעשה אותה לשם שמיים.

בלק עם כל הרשעות וכל הכוונות הלא טובות נגד השם אבל הקריב קורבנות לקב"ה, זכה שיצאה ממנו רות המואביה. לכן אדם צריך להידבק בקב"ה ולעשות את כל מעשיו לשם שמיים, אם לא עשה לשם שמיים ידע שלבסוף יקבל על זה שכר ומעלה גדולה שאין כדוגמתה. מתי שאדם דבק בקב"ה "וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בִּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם" (דברים ד, ז) זוכה לדברים נשגבים וגדולים.

"לִקְבֵי אִיבֵי לִקְחַתִּיךָ וְהִנֵּה בְרַכְתָּ בְּרִיךְ"

**הקללה שרצה בלק לקלל בימים שלא
אומרים בהם תחנון נהפכה לברכה**

רבותינו הקדושים ובראשם ה"חסד לאברהם" מבאר ואומר יסוד גדול, יש בשנה קל"ב ימים, מאה שלושים ושניים ימים של חגים ומועדים, שבתות שבהם לא אומרים תחנון בתפילה. ויש מאתיים עשרים ושניים ימים שכן אומרים בהם תחנון בתפילה וזה בשנה רגילה.

על פי יסוד זה אומרים רבותינו שבלעם רצה לקוב את עם ישראל, לקלל את עם ישראל בימים לק"ב ל' בגימטריא זה שלושים, ק' זה מאה וב' זה שניים. וזה מה שביקש בלק מבלעם "לִקְבֵי אִיבֵי לִקְחַתִּיךָ" לקלל את עם ישראל במאה

שלושים ושניים ימים שלא אומרים בהם תחנון, שח"ו הקללה תחול על עם ישראל בימי שבתות וחגים ולא תחול על עם ישראל הברכה.

אך בלעם לא קילל ובלק אומר לו "וְהִנֵּה בְרַכְתָּ בְרַךְ", בר"ך בגימטריא זה מאתיים עשרים ושניים ימים שכן אומרים בהם תחנון, גם בהם בירך בלעם את בני ישראל והוסיף על עם ישראל ברכה גדולה. וכל זה בזכות שבת קודש שהכוח של שבת קודש גדול מאוד.

"וְהִמָּה בָכִים פָּתַח אֱהֵל מוֹעֵד"

שלושת העצות לנצח את יצר הרע שבא לאדם

לכל אדם בחיים יש התמודדות עם היצר הרע, היצר הרע בא לכל אדם בדרכים אחרות להחטיא אותו ולהכשיל אותו. עם כל אדם נלחם היצר מלחמה פרטנית איך שהוא חושב שהוא יכול להכשיל אותו ולהפיל אותו, להוריד אותו ממעלתו, זה לא שיצר הרע בא לכל אדם באותה צורה. האדם צריך להיות חכם ולדעת איך הוא מתגבר על יצרו ומכניע אותו במלחמה, גם במלחמה הכללית שיצר הרע בא לכלל וגם במלחמה הפרטית שהוא בא להילחם עם האדם.

מובא בגמרא (ברכות ה.) א"ר לוי בר חמא אמר ר"ש בן לקיש לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע שנא' (תהלים ד, ה) "יִגְזֹז וְאֵל תִּחַטָּאוּ אֲמָרוּ בְלִבְכֶם עַל מִשְׁכַּבְכֶם וְדַמּוּ סֵלָה". אם נצחו מוטב ואם לאו יעסוק בתורה, שנאמר אֲמָרוּ בְלִבְכֶם אִם נִצַּחוּ

מוטב ואם לאו יקרא קריאת שמע שנאמר על משפּכְכֶם אם נצחו מוטב ואם לאו יזכור לו יום המיתה שנאמר וְדַמּוּ סֵלָה.

הגמרא נותנת שלושה עצות איך לנצח את יצר הרע, עצה ראשונה אומרת הגמרא שהאדם יעסוק בתורה, כשהיצר הרע בא לאדם ומנסה להכשיל אותו עם מחשבות רעות ודברים לא טובים, ישב וילמד תורה, ישמע שיעור תורה או יקרא ספר דברים ותהלים זו העצה הראשונה לנצח את היצר הרע. אם ניצח את יצר הרע טוב, אם לא ניצח יקרא קריאת שמע. קרא קריאת שמע ולא הצליח לנצח את יצר הרע והוא עוד קשה וחזק, יזכיר את יום המוות ואז האדם מתחזק וניצח את היצר הרע.

על פי זה אפשר לבאר בפרשת השבוע, יצר הרע ניסה להחטיא את עם ישראל בחטא של עריות והיה מצב קשה, אחד המצבים החמורים שעם ישראל התדרדרו ביצר הרע של עריות עד שנשיא בעם ישראל של שבט שמעון התדרדר עם גויה לדברים קשים ביותר וגם פה אנחנו רואים שכך בני ישראל התנהגו כמו שהגמרא אומרת לנו עם השלושה עצות.

התורה הקדושה אומרת לנו "וְהִמָּה בָּכִים" בוכים זה להזכיר את יום המיתה, בני ישראל עמדו ובכו בכדי להינצל מהיצר הרע. "פֶּתַח אֱהָל מוֹעֵד" ישבו בפתח בכדי ללמוד תורה ולנצח את היצר הרע על ידי לימוד התורה, כי בפתח אוהל מועד משה רבנו היה עומד ואומר את התורה לבני ישראל. הקב"ה נתן את התורה בהר סיני, אבל אחרי כן משה רבנו היה נותן שיעורי תורה ומלמד אותה לבני ישראל בפתח

אוהל מועד. ובתרגום יונתן אומר על המילים "והמה בוכים" וְאִינּוּן בְּכִיִּין וְקָרִיִּין שָׁמַע שהיו בוכים וקוראים קריאת שמע. אם כך רואים שבמצב הקשה שבני ישראל עמדו במצב הקשה של חטא בנות מואב שהיה בשיטים, גם כן קיימו את השלוש עצות להינצל מיצר הרע בוכים להזכיר את יום המוות, פתח אוהל מועד ללמוד תורה וקוראים קריאת שמע. וזה יסוד גדול, כל אדם שנמצא במצב קשה ורואה שיצרו מתגבר עליו, ילמד תורה, יקרא קריאת שמע ויזכיר את יום המיתה. ועל ידי שלושה דברים אלו הוא מכניע ומנצח את יצר הרע ועולה ומתעלה להכניע את היצר הרע שבתוכו.

"וְעַתָּה הִנְנִי הוֹלֵךְ לְעַמִּי לְכַה אֵי עֶצֶךָ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָעָם הַזֶּה לְעַמְּךָ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים"

**עצת בלעם להחטיא את עם ישראל
בעבודת בעל פעור כדי שקללתו תחול
עליהם**

אחרי שראה בלעם שלא הצליח לקלל את עם ישראל, נתן עצה לבלק להחטיא את עם ישראל עם בנות מואב ובנות מדיין ואז הקב"ה יכעס וישמיד אותם ח"ו. בלק שומע לעצתו וכך בני ישראל מתחילים לחטוא בשיטים ולעשות עבירות חמורות, הקב"ה כעס עליהם ונגרם אסון גדול לעם ישראל. המדרש מספר (במד"ר כ, כג) שבנות מדיין היו מפתות את בני ישראל להחטיא אותם בעריות ורגע לפני שחטאו, היו מוציאות את העבודה זרה של בעל פעור שיעבדו אותה.

הגמרא אומרת (סנהדרין סד.) שבעבודה זרה של בעל פעור צריך לאכול תרדין ולשתות שכר ומתפנים בפניה. כך בני ישראל חטאו גם בעריות וגם בעבודה זרה של בעל פעור והקב"ה כעס על בני ישראל, והמעשה עם זמרי בן סלוא ועשרים וארבע אלף אנשים שמתו במגפה. צריך להקשות קושיה חזקה הרי בלעם ובלק רצו שהקב"ה יכעס על עם ישראל ובזה שעם ישראל חטאו עם בנות מואב ומדיין זה מספיק עשה אסון וחורבן גדול, אז בשביל מה היה צריך להוציא גם את העבודה זרה ולבקש מהם שיעבדו אותה?

אלא אולי אפשר לפרש ולומר יסוד גדול, הגמרא אומרת (ברכות ז.) תנא משמיה דר' מאיר, בשעה שהחמה זורחת וכל מלכי מזרח ומערב מניחים כתריהם בראשיהם ומשתחוים לחמה, מיד כועס הקב"ה. וזה מה שכתוב (תהלים ז, יב) "יָאֵל זַעַם בְּכָל יוֹם" הקב"ה זועם וכועס בכל יום מתי שהמלכים קמים בבוקר, מורידים את הכתרים שלהם ומשתחוים לשמש.

ומובא בספרים הקדושים, מתי שהמלכים קמים ומשתחוים לשמש יש לקב"ה צער כי כל העולם כולו ניזון מהשמש, כולם צריכים את השמש והיא נותנת חיות לעולם כולו. אם כך כל המלכים עובדים עבודה זרה לשמש על ידי שמשותחוים לה ולמרות שהשמש לא אשמה בזה שעובדים לה, אבל היא מחייה את העולם ונותנת כוח לעולם ובכל דבר שיש בעולם יש בו קצת מהעבודה זרה שעובדים לשמש ולכן הקב"ה כועס מעט על זה שהשמש זרחה ועבדו בה עבודה זרה.

לכן אומרים רבותינו הקדושים שיש עניין גדול להתפלל בנץ, משום שבנץ השמש עוד לא זרחה ועוד לא עבדו עבודה זרה לשמש ואז יש לאדם ברכה וסיעתא דשמיא גדולה. וכך הגמרא אומרת (ברכות ט): שכל מי שמתפלל בנץ זוכה לדברים גדולים וחזקה שלא יקרה לו שום דבר רע, כי הוא לא בגדר שהשמש זרחה ויש לעולם איזו הנאה מהשמש שעובדים אליה עבודה זרה.

על פי היסוד הזה אפשר לבאר ולומר, בני ישראל היו נמצאים במדבר ומוגנים על ידי ענני הכבוד, השמש לא זרחה עליהם והיו אוכלים את המן שלא נהנה מהשמש, כי כל דבר שנהנה מהשמש יש בו נקודה קטנה של קטרוג שבה אפשר לתפוס ואפשר לקלל ולהקפיד, לכן כשבני ישראל אכלו רק מהמן לא היה אפשר לתפוס אותם בכלום שתהיה עליהם מידת הדין, כי הזעם והכעס של הקב"ה בכל יום זה בגלל הרגע שעובדים לשמש שנותנת חיות לעולם ואת הרגע הזה בלעם חיפש ורצה לקלל בו.

אבל באותו זמן הקב"ה לא כעס משום שבני ישראל היו שומרים ונזהרים שלא להנות משום דבר שהשמש זרחה עליו ונתנה בו את כוחו וחיותו. בלעם ובלק רצו שבני ישראל יאכלו אוכל ואז יהנו מהשמש ויהיו בגדר "ואל זועם בכל יום" בגלל השמש שזרחת ועובדים לשמש ומשתחוים לה אפילו שהבריאה לא אשמה, אבל יהיה לבלעם את הרגע שבו הקב"ה כועס ואז יוכל לקלל אותם כי גם עם ישראל נהנו מהשמש ואז הקב"ה יתפוס את הקללה וישמיד אותם. אבל גם זה לא הצליח לבלעם, כי הוא נהרג לפני ולא היה לו את הרגע שיכול לקלל, אפילו שבני ישראל חטאו ועבדו בבעל פעור ובבנות מדיין.

אם כך כל המטרה של בלעם הייתה שבני ישראל יאכלו ויכנסו לגדר של "ואל זועם בכל יום" לתפוס את הרגע שבו הקב"ה כועס בגלל השמש שהיא רק שליחה של הקב"ה בבריאה וכל המלכים שעובדים לשמש, ועל זה הקב"ה כועס בכל יום ואז הקללה של בלעם תתפס ותפגע בהם.

**"וַיֵּרָא פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן וַיִּקָּח
מִתּוֹךְ הָעֵדָה וַיִּקַּח רֶמֶחַ בְּיָדוֹ"**

**משה רבנו הסכים עם דעתו של פינחס
כי הוא אליהו הנביא שיתרץ את כל
הקושיות**

מתי שזמרי בא למשה רבנו ושאל אותו מה דינה של אותה מדיינית האם היא מותרת או אסורה, עמד משה נבוך ולא ידע מה לענות. פינחס בא למשה ואמר לו שכשירד מהר סיני לימד שכל הבוועל ארמית קנאין פוגעין בו, ומשה רבנו אמר לו ללכת לעשות מה שההלכה אומרת.

רואים פה מחלוקת בין משה רבנו לפינחס, פינחס אומר צריך לקום להרוג את זמרי ומשה לא קם להרוג אותו. לא כתוב שמי שהולך עם גויה חייב מיתה, יש שלוש עבירות שצריך להרוג את העובר עליהן גילוי עריות, עבודה זרה ושפיכות דמים. אדם שהלך עם גויה ניקח חרב ונהרוג אותו? זמרי הלך עם גויה זה חמור ולא טוב, אברהם אבינו עומד בפתח מערת המכפלה ובודק כל אדם אם היה עם גויה או לא, להרוג את זמרי על זה שהלך עם גויה לא היה פשוט, אם

כך איך פינחס שהיה שתי דורות מתחת למשה רבנו עומד ואומר להרוג אותו בניגוד למשה ששותק ובסוף משה גם מסכים איתו?

אז אולי אפשר לפרש ולומר יסוד עצום, ידוע שפינחס הוא אליהו ומתי שיש קושיות ומחלוקות בגמרא שנתרו ללא הכרעה, הגמרא עונה תיקו ת'שבי י'תרץ ק'ושיות ו'בעיות, אליהו הנביא לעתיד לבוא יתרץ את כל השאלות. אם כך משה ופינחס מתווכחים, מי יבוא ויענה להם תשובה? פינחס שהוא אליהו יחליט, לכן משה שתק.

וכך ניתן לראות גם מה שכתוב (דברים א, ה) "הואיל משה באר את התורה הזאת לאמר" הואיל בחילוף אותיות יוצא אליהו, שמשה רבנו נכנע לאלהיו הנביא שיכריע את כל המחלוקות.

**"וַיֵּרָא פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן וַיִּקָּם
מִתּוֹךְ הָעֵדָה וַיִּקַּח רֶמֶחַ בְּיָדוֹ"**

**הלימוד שממנו למד פינחס את ההלכה
שכל הבעל ארמית קנאין פוגעין בו**

הגמרא אומרת (סנהדרין פב.) וירא פינחס בן אלעזר מה ראה, אמר רב ראה מעשה ונזכר הלכה, אמר לו אחי אבי אבא לא כך לימדתני ברדתך מהר סיני, הבעל את כותית קנאין פוגעין בו. צריך להתעמק ולהבין את הגמרא הזו, בני ישראל עומדים בצורה קשה ביותר וזמרי בן סלוא שהיה נשיא שבט בישראל המבוגר מכל המבוגרים שהיו במדבר ומבין החשובים ביותר

בדור, בא לפני משה רבנו עם הגויה המדיינית ושואל אותו האם היא מותרת או אסורה, אם היא אסורה אז גם ציפורה אשתו של משה אסורה עליו ואם היא מותרת לו אז אין בעיה.

משה רבנו עמד נבוך ולא ידע מה לענות עד שבא פינחס ואמר לו אחי אבי אבא מתי שירדת מהר סיני לימדת אותנו שהבועל ארמית קנאין פוגעין בו, אדם שעושה את אותו מעשה קנאין פוגעין בו. צריך להקשות קושיה חזקה מה משה רבנו לימד את בני ישראל כשירדו מהר סיני, לא מצאנו שישב ולימד אותם את העניין של הבועל ארמית קנאין פוגעין בו, הרי מתי שמשה רבנו ירד מהר סיני הוא שבר את לוחות הברית כשבני ישראל חטאו בעגל, אם כך איפה לימד משה אותם את ההלכה הזו שפינחס בא ואומר לו שלימד אותם כשירד מהר סיני?

אלא אפשר לבאר ולומר יסוד גדול, משה רבנו שבר את לוחות הברית כי לוחות הברית היו כמו נישואין שעם ישראל התחתן עם הקב"ה, כמו חופה וקידושין. מתי שמשה רבנו ירד מהר סיני וראה שבני ישראל חטאו בחטא העגל, אז זה כביכול כמו אישה שסרחה. אמר משה רבנו אם יקבלו בני ישראל את הלוחות זה כמו אשת איש שכבר הייתה חתונה ואם כך הדין שלהם והעונש שלהם כמו אשת איש שחייבים מיתה, לכן משה רבנו שבר את לוחות הברית שיהיו בגדר אשה פנויה ולא כאשה נשואה.

על פי זה אפשר להבין, בלוחות הברית משה רבנו לימד אותנו שהגדר של עם ישראל חמור ומוטב לשבור את הלוחות ולעשות את הדברים הקשים ביותר ולא ח"ו שעם

ישראל יהיו בגדר של אשה שזינתה ופגמה פגם באישות של עם ישראל עם הקב"ה. ופה זמרי בן סלוא הולך עם אשה גויה ומראה שהוא עושה דבר נגד הקב"ה ופוגם באישות עם הקב"ה.

פינחס בן אלעזר אומר למשה בזה ששברת את לוחות הברית לימדת אותנו עד כמה מסוכן גדר הנישואין עם הקב"ה וחמור הפגם הזה שמוטב שנענש כאשה פנויה ולא כאשה נשואה, לכן עמד ולקח את הרומח להרוג את זמרי בן סלוא כי זה הלימוד שלמד משבירת הלוחות של משה רבנו, שגדר החטא שיהודי חוטא זה כמו ח"ו אשה שזינתה שזה חמור ביותר. וזו ההלכה שאמר פינחס למשה רבנו אתה לימדתני כשירדת מהר סיני ששברת את לוחות הברית, זה השיעור שנתן להם משה שקנאין פוגעין בו וצריך לקום ולעשות את מה שעשה.

לכן האדם צריך לדעת שכל פגם הוא פוגם בכלל עם ישראל, כל פגם הוא פוגם בדבר הקדוש בינו לבין הקב"ה, וצריך להיזהר זהירות גדולה ביותר מכל סרך של מחשבה באמונה או סרך מחשבה בדברים קדושים.

**”וַיֵּרָא פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן וַיִּקָּם
מִתּוֹךְ הָעֵדָה וַיִּקַּח רֶמֶחַ בְּיָדוֹ”**

**האדם צריך לראות מה רצון הקב"ה
ממנו ומה עליו לעשות**

אדם שרוצה לעשות דבר ולא יודע אם זה רצון השם או לא, כתוב בספרים הקדושים שיתחיל קצת ואם הוא מרגיש שמחה בלב ימשיך, אם הוא מרגיש עצבות וחולשה בלב, יעצור. כך רואים אצל דוד המלך כששואל המלך רצה להרוג אותו ורדף אחריו, דוד המלך היה בתוך מערה ושואל נכנס גם למערה לתוך הידיים של דוד שיכול עכשיו להרוג אותו. דוד המלך אמר שלא יהרוג אותו כי הוא משיח השם ושמואל הנביא משח אותו להיות מלך על עם ישראל.

הלך דוד וחתך לשאול קצת את המעיל, דוד רצה לראות אם ירגיש שמחה בלב זה סימן שהוא חייב מיתה ודוד יהרוג אותו ואם לא ירגיש שמחה בלב, ילך אחורה. שאול לא שם לב, בא דוד מאחור וחתך לו את המעיל ואז הנביא אומר (שמי"א כד, ה) **”וַיִּךְ לֵב דָּוִד אֹתוֹ עַל אֲשֶׁר כָּרַת אֶת כִּנֹּף אֲשֶׁר לְשָׂאוֹל”** דוד ראה שליבו נהיה רך והבין שאסור לו להרוג אותו.

וכך רואים בעוד מקומות, האדם צריך להתחיל לעשות דבר ואם הוא מרגיש שמחה בלב ורואה שזה רצון השם שימשיך, אם האדם מרגיש עצבות וחוסר שמחה בלב, אין את הכוח של המסירות בלב שיעצור. וגם אצל יוסף הצדיק, יצר הרע אמר לו ללכת לאשת פוטיפר שיתחיל ויגע, אם

יראה שמרגיש טוב בלב ימשיך ואם לא שיתרחק, אבל התורה אומרת (בראשית ט, י) "ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה" יוסף לא הסכים אפילו לנגוע, עצר ולא רצה.

אותו דבר אצל פינחס שלקח רומח בידו, למה התורה מדגישה שלקח בידו את הרומח וכי לקח את הרומח ברגלו, אלא בוודאי שבידו הרים פינחס את הרומח ורצה לראות אם הוא מרגיש שמחה בלב הוא ממשיך, אם לא היה מרגיש שמחה בלב היה מפסיק. פינחס לקח את הרומח הרגיש שמחה בלב והתקדם כי זה רצון השם ועשה מה שעשה, אם היה מרגיש שרך לבבו היה עוצר.

וזו הגדולה של האדם להיות עם מעלות ושליטה נפשית על עצמו, להבין מה רצון השם ומה לא רצון השם, להבין איך להמשיך בדבר ולהבין איך לעצור בדבר, איפה ללכת רבע דרך ואיפה ללכת כל הדרך.

**"וַיֵּרָא פִּינְחָס בֶּן אֱלֵעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן וַיִּקָּם
מִתּוֹךְ הָעֵדָה וַיִּקַּח רִמְח בְּיָדוֹ"**

**רק פינחס שעוד לא היה כהן יכל להרוג
את זמרי בן סלוא ולהשתמש בשם
המפורש**

אם נסתכל על כל המעשה שקרה עם פינחס וזמרי בן סלוא, נראה שזמרי בן סלוא נשיא שבט בעם ישראל לוקח את הבת של המלך בלק ליד משה כדי לבעול אותה לעיני כל עם ישראל ומשה רבנו עומד ולא אומר לו כלום, ביזיון גדול

שאינו לו שני. בתוך הביזיון הזה בא פינחס למשה ואומר לו משה אתה לימדת אותי שכל הבועל כותית קנאין פוגעין בו, אז מה נעשה עכשיו. מיד אומר משה לפינחס, אתה יודע מה שצריך לעשות תעשה. לוקח פינחס את הרומח ודוקר את זמרי בן סלוא ואת אותה מזדיינית והם לא מתים וכך מרים אותם פינחס ומסתובב איתם בכל מחנה ישראל שכולם יראו את מה שקרה.

צריך להתעמק ולהבין את העומק של הדברים משה רבנו שהיה קודש קודשים שאף אחד לא יכול להגיע ולהבין את דרגתו העצומה, מדוע הוא לא קם בעצמו והרג את זמרי בן סלוא, הרי הוא לימד את ההלכה שהבועל כותית קנאין פוגעין בו, אז למה הוא לא עושה את זה? ואם נאמר שנשתכחה ממנו הלכה ופינחס הזכיר לו את ההלכה, אז עכשיו שהוא זוכר את ההלכה למה הוא לא קם והרג אותם?

אלא אולי אפשר לפרש ולומר סוד תורה עצום, הגמרא בירושלמי מספרת (יומא ג, ז) **חד אסי בציפורין אמר לרבי פינחס בר חמא, איתא ואנא מסר ליה לך, א"ל לית אנא יכיל. אמר למה, א"ל דאנא אכיל מעשר ומאן דרגיל ליה לא יכיל מיכול מבר נש כלום.** היה רופא בציפורי שבא לרבי פינחס ורצה ללמד אותו את השם המפורש של הקב"ה שאיתו אפשר לפעול ולשנות סדרי מעשה בראשית וכל מה שעולה בדעתו של האדם. אמר רב פינחס לאותו רופא אני לא יכול כי אני אוכל מעשרות ומי שאוכל מעשרות אסור לו לדעת את השם המפורש משום שכתוב (תהלים ט, יא) **"וַיִּבְטְחוּ בָךְ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ"** אדם שיודע את השם המפורש של הקב"ה צריך לבטוח רק בקב"ה ולא לבטוח בנדיבים, כי אדם שרגיל לאכול מעשרות ופתאום יפסיקו לתת לו מעשר, התורה

מפחדת שאותו אדם עם השם המפורש יזיק ויקלל את מי שהפסיק לתת לו את המעשרות או צדקה.

דבר זה מפחיד ביותר, אדם צדיק שיודע שם המפורש אסור לו לקחת צדקה שמא מישהו יפסיק לתת לו צדקה ואז הוא יהרוג אותו בשם המפורש. לא מדובר באנשים פשוטים ורגילים אלא בקדושי עליון שיודעים את השם המפורש, עד כדי כך שהתורה אומרת שאסור למי שיודע את השם המפורש לקבל צדקה, לכן רבי פינחס אמר לאותו רופא שהוא לא יכול לדעת את השם המפורש.

על פי זה נבוא ונאמר, ידוע שמשה רבנו היה כהן רק הוא לבדו אבל הבנים שלו לא (בבחים קב.) ואפילו שימש כהן גדול בשבעת ימי המילואים ורק מהילדים שלו פסקה הכהונה והלכה לבני אהרן והילדים של משה הם לוויים, אבל משה נקרא כהן. על אף שידע את שם המפורש, מכיוון שמשה רבנו היה כהן אסור היה לו להשתמש בשם המפורש כי כתוב "וַיִּבְטְחוּ בְךָ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ". אבל פינחס בן אלעזר לא היה כהן, הוא נהיה כהן מאותו רגע שהרג את זמרי בן סלוא, רק הבנים של אהרן שנולדו אחריו היו כהנים. משה רבנו לא יכל לסמוך על הנס של השם המפורש שיהרוג אותם ויריבם אותם בחרב, שלא ימותו והוא לא יטמא, כל הניסים שקרו לפינחס כשהשתמש בשמות הקודש. לכן משה רבנו השאיר את פינחס שהוא יעשה את זה, כי אם משה היה עושה את זה הוא היה צריך להשתמש בשמות הקודש ומי שנהנה מאנשים או שהוא כהן אסור לו להנות מזה ולהשתמש בזה. **וואים עד כמה הנפש של האדם צריכה מאוד זהירות, אדם יכול להיות צדיק וקדוש, יודע את השם המפורש אבל**

הוא התרגל שמישהו תורם לו כסף וברגע שאותו אדם עוצר מלתרום לו, הוא יכול לפגוע בו בשם המפורש. האדם צריך לעבוד על עצמו עבודה יומיומית להכניע את המידות שלו ולראות לאן הוא יכול להתדרדר בכל מעלה שנמצא. יש גם אנשים גדולים שאיבדו את כל עולמם ברגע אחד, לכן האדם צריך לעבוד על עצמו ולהיזהר שכל מה שעושה שיהיה בדרך השם ובדרך טובה.

— • —